UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv, Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs, Et Vitiis Contrariis, In ...

De Ivstitia Et Ivre, Continens Tractatvs De Prvdentia, Fortitvdine, & temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia commutatiua, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione, & Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de Emptione, & ...

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

12. An agenti remedio d. leg. 2. obstet exceptio melioramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-76677

Visual Library

§. XI.

An aduerſus tertium poſſeſſorem in quem res vendita alienata eſt agere venditor poſſit?

1 *Aduerſus tertium poſſeſſorem qui rem habuit titulo oneroſo, & ignarus fuit vitij prioris contractus non datur actio.*
2 *Bene tamen ſi conſcius fuit vitii, ſimulque impotentia prioris emptoris ad ſatisfaciendum.*
3 *Secus ſi credit priorem potentem eſſe ſatisfacere.*
4 *Aduerſus bona fide rem titulo lucratiuo habentem negant dari actionem plures.*
5 *Contrarium vtpote commune ſuſtinendum eſt.*
6 *Satisfit rationibus oppoſitis.*

1 CErtum eſt aduerſus tertium poſſeſſorem qui rem titulo oneroſo, ſeu pretio iuſto accepit non dari actionem ſi ignarus fuit vitij prioris contractus, & primus emptor potens eſt ſoluendo. Vt aduertit Gloſſa, Bartol. Bald. *in dicta leg.* 2. & *ibi* Padilla *num.* 39. Tiraquel. *in leg. ſi vnquam verbo reuertatur*, *numer.* 271 Couarrtiu. 2. *var. cap.* 3. *numer.* 10. Molin. *diſput.* 349. *§. ſi res.* Matien. *leg.* 1. *titul.* 11. *lib.* 5. *n.* 24. & alij apud ipſos.

2 Quare difficultas ſolùm eſt, cum primus emptor ſoluendo non eſt, & rem titulo lucratiuo alienauit, vel ſi alienauit titulo oneroſo ſecundus emptor conſcius fuit fraudis à primo emptore commmiſſæ, aut denique eodem vitio eius emptio laborauit. Qua in re omnes Doctores conueniunt concedi actionem aduerſus tertium poſſeſſorem, ſi conſcius fuit fraudis à primo emptore commiſſæ, reddique impotentem ex ea alienatione ad ſatisfaciendum primo venditori, quia ſuſcipit in ſe obligationem primi emptoris ob fraudem quam committit, & præiudicium quod primo venditori infert.

3 At ſi conſcius fraudis commiſſæ credit primum emptorem potentem eſſe primo venditori ſatisfaciendo, non videtur ſubiectus, vt contra ipſum agi poſſit, quia non poſſedit rem mala fide: vt benè notauit Salas *tract. de empt. & vendit. cap.* 27. *num.* 9. Si enim cum emit rem iuſto pretio ignarus fraudis in priori contractu commiſſæ non datur actio aduerſus ipſum: vti ex communi docuit multos referens Matienzo, Molin. & Salas *locis allegatis*; ſic dari non debet actio cum credit ſecundum poſſeſſorem ex illa alienatione non reddi impotentem ad ſatisfaciendum primo, qua in vtroque caſu iuſtè, & licitè emit.

4 Verum ſi ignarus tertius poſſeſſor fraudis & impotentiæ ſecundi venditoris ad ſatisfaciendum primo titulo lucratiuo rem acceperit, aut titulo iniuſto eodem vitio læſionis infra dimidium laborante, Pinel. *in dicta leg.* 2. *p.* 2. *cap.* 1. *numer.* 32. quem refert, & ſequitur Fachin. *lib.* 2. *controuerſ. cap.* 18. negat primum venditorem agere poſſe aduerſus hunc tertium poſſeſſorem. Ducuntur primò, quia obligatio orta ex contractu perſonalis eſt, *leg. dolus. Cod. de reſcind. vendit.* Ergo in tertium poſſeſſorem deriuari non poteſt iuxta *leg.* 1. *§. ſi hæres. ff. Ad Trebellian.* Secundò argum. *leg. æris alieni. Cod. de Donationib.* vbi creditori negatur actio aduerſus donatarium, & poſſeſſorem rei ſui debitoris, neque ibi diſtinguitur, an debitor ſoluendo fuerit vel non. Tertiò ex *lege* 1. & 3. *Cod. ſi vendito pignore agatur*, ibi enim deciditur aduerſus tertium poſſeſſorem agi tantum poſſe cum mala fide emerit, & is qui conuenerit poterat ſoluendo non eſt. Ergo ceſſante malâ fide conueniri non poteris.

5 Cæterùm etſi hæc ſententia probabilis ſit, ſingularis tamen eſt; nam communis quam refert, & ſequitur Tiraquel. *in leg. ſi vnquam verbo reuertatur. num.* 271. Couarruu. 2. *var. cap.* 3. *num.* 10. Matien. *leg.* 1. *tit.* 11. *lib.* 5. *gloſſ.* 8. *numer.* 24. Menoch. *conſ.* 63. *num.* 22. *lib.* 1. Molin. & Salas *locis allegatis*, affirmat concedi actionem aduerſus tertium poſſeſſorem in ſubſidium ſecundi, qui vel ſoluendo non eſt, vel non poteſt à primo poſſeſſore conueniri. Probant argum. *Textus in leg. in cauſa* 14. *§. fin. ff. de minorib.* ſed infirmum argumentum. Nam Textus ſolum inquit minorem reſtituendum eſſe aduerſus tertium poſſeſſorem, ſi tertius ille poſſeſſor rem emerit ſciens minorem eſſe læſum, primumque emptorem ſoluendo non eſſe, non tamen probat dari actionem aduerſus tertium poſſeſſorem ignarum huius impotentiæ titulo lucratiuo vel iniuſto poſſidentem.

Quapropter communi ſententiæ ea ratione adhæreo. Cum tertius poſſeſſor rem poſſidet ex contractu eodem vitio iniuſtitiæ laborante, ſecundus poſſeſſor actionem habet aduerſus ipſum vt perſpicuum eſt. Ergo ea actio in commodum prioris venditoris cedit, cum ipſe ſecundus poſſeſſor obligetur in ſatisfactionem prioris contractus ſecundum reſcindere, vel ſupplementum pretij recuperare. Si autem in tertium poſſeſſorem titulo lucratiuo tranſlata res eſt, æquitati conſonum videtur, vt reſcindatur ea alienatio, vtpote in fraudem primi poſſeſſoris facta, ſicuti reſcinduntur alienata in fraudem creditorum

6 Neque obſtant rationes oppoſitæ. Ad primam concedo eſſe actionem non vtcunque, ſed in rem ſcriptam, ideoque ad tertium poſſeſſorem deriuatur, ſicuti reſtitutio in integrum, & condictio indebiti. Ad ſecundum ex *leg. æris alieni* reſpondeo eſto *ibi* non exprimatur, an donans ſoluendo fuerit ſupponi debet ex aliis iuribus. Vel dic negari actionem in donatarium directam, ſed non ſubſidiariam, & in defectum donantis debitoris. Ad 3. *ex leg.* 1. & 2. *Cod. ſi vendito pignore.* reſpondeo in contractibus emptionis iuſto pretio verum eſt non dari vllam actionem, niſi emens fide mala proceſſerit, & vendens ſoluendo non ſit. Secus ſi iniuſto pretio empta ſecundo res fuerit, eodemque vitio iniuſtitiæ laborauerit, vel contractu lucratiuo acquiſita fuerit ab eo qui ſoluendo non eſt.

§. XII.

An agenti remedio *dictæ legis* 2. obſtet exceptio melioramentorum?

1 *Negant aliqui hanc exceptionem opponi poſſe.*
2 *Veriſſima eſt oppoſita ſententia.*
3 *Fit ſatis oppoſito fundaménto.*

1 COntingit emptorem infra dimidium iuſti pretij rem emptam melioraſſe, cum venditor aduerſus ipſum agit remedio *dictæ legis* 2. poteſtne ipſi obiicere, vt melioramenta prius ſoluat? Negat Salicet. *in dicta leg.* 2. quem alij ſequuntur, quorum fundamentum eſt, quia ſuperflua videtur hæc exceptio, cum liberum illi ſit pretium ſupplere, ſi rem retinere velit.

2 Sed veriſſima eſt ſententia Baldi *in dicta leg.* 2. & *ibi* Cagnoli *numer.* 155. Pinelli 2. *p. cap.* 3. *num.* 2. Fachinæi, *lib.* 2. *cap.* 20. *initio*, & aliorum apud ipſos aſſerentium emptorem conuentum obiicere poſſe melioramenta, & ſumptus neceſſarios, & vtiles, exigereque vt ſibi prius ſoluatur, quam ea actio intentetur argument. *leg. intra vtile* 40. *§. vlt. ff. de Minorib.* vbi minor reſtitutus aduerſus venditorem prædij à curatoribus factam cogitur ſumptus neceſſarios & vtiles emptori reſtituere.

Præterea huiuſmodi emptor bona fide poſſidet, cum poſſideat ex legitimo & valido contractu tametſi reſcindendo. *leg. bonæ fidei. ff. de verbor. ſignificat*: cui bonæ fidei non obeſt læſio vltra dimidium. Vt manifeſtè probat *lex ſi ſuperſtite. Cod. de dolo.* At poſſidenti bona fide ſumptus, & melioramenta reſtitui debent, ſi res ab eo extrahatur. *leg. in fundo. ff. de rei vindicat. leg. domum. Cod. eodem. leg. ſi prædium. Cod. de prædiis minorum.*

3 Neque fundamentum Saliceti obſtat. Fateor ſuperfluam fore eam exceptionem melioramentorum, & ſumptuum, ſi emptori conceſſum tantum eſſet ſupplere pretium in quo venditor læſus fuit. At quia ipſi permiſſum eſt rem emptam reſtituere reſciſſo contractu ſumptus, & melioramenta facta obiicere, & exigere poteſt, vt ſibi prius ſoluantur, quibus ſolutis, & accepto pretio dato reſtituere rem emptam poſſit.

§. XIII.

Qualiter agenti remedio *legis* 2. ſatisfaciendum ſit?

1 *Statuitur qualiter venditori, & emptori ſatisfaciendum eſt:*
2 *Si emptor eligat reſcindere contractum, & rem emptam reſtituere plures affirmant debere reſtituere cum fructibus.*
3 *Verius eſt non eſſe obligationem reſtituendi fructus.*
4 *Satisfit oppoſitis fundamentis.*
5 *Si nullum ex pretio lucrum reportauerit nihil eſſe deducendum affirmat* Matien.
6 *Regulariter deducendum eſt.*
7 *Etiam in caſu quo venditor ſit conuentus non eſt obligatus emptor rem cum fructibus reſtituere.*

1 VEnditori agenti beneficio *leg.* 2. ſatisfaciet emptor conuentus tum reſciſſione contractus, tum pretij ſupplemento prout ſibi magis placuerit. Vt expreſsè colligitur *ex dicta leg.* 2. & *leg. ſi voluntate Cod. de reſcindenda vendit.* Si eligat emptor pretium ſupplere, totum illud in quo venditor fuit deceptus ſupplere debet, nec ſatisfaciet ſi eam quantitatem reſtituat per quam ceſſaret læſio infra dimidium iuſti pretij. Et idem eſt ſi emptor aduerſus venditorem ageret, eo quod rem valentem 10. emerit 16. non ſatisfaciet venditor reddens vnum nummum, per quem excluditur læſio vltra dimidium, ſed neceſſario omnis illa quantitas in qua deceptio contingit reſtituenda eſt. Sicuti alios referens aduertit Anton. Gomez 2. *var. capit.* 2. *numer.* 22. Sed an teneatur reſtituere lucrum illius pretij defraudati, quod licitè habere læſus poſſet cenſu empto? Quoad forum externum

pendet

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN